Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

26. september 2024*

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 267 TEUF – begrebet »ret« – strukturelle og funktionelle kriterier – udøvelse af retslige eller administrative funktioner – uafhængig offentlig myndighed for regulering af og/eller tilsyn med revisorer – nærmere regler for den interne organisation – beføjelse til at indlede en procedure af egen drift – sanktionsbeføjelse – afgørelser, der kan gøres til genstand for retslig prøvelse – ikke egenskab af »udenforstående« i forhold til den myndighed, som har truffet den afgørelse, der er genstand for retslig prøvelse – afvisning«

I sag C-368/23 [Fautromb] [i],

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af den begrænsede sammensætning ved Haut Conseil du commissariat aux comptes (det øverste revisionsråd, Frankrig) ved afgørelse af 25. maj 2023, indgået til Domstolen den 12. juni 2023, i sagen

Haut Conseil du commissariat aux comptes,

mod

MO,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Arabadjiev, Domstolens vicepræsident, L. Bay Larsen (refererende dommer), samt dommerne T. von Danwitz, A. Kumin og I. Ziemele,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: fuldmægtig S. Spyropoulos,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 9. april 2024,

efter at der er afgivet indlæg af:

– MO ved avocats H. Carrasco, F. Molinié og M. Nguyen Chanh,

* Processprog: fransk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

– den franske regering ved R. Bénard og M. Guiresse, som befuldmægtigede,

– den belgiske regering ved A. De Brouwer og L. Van den Broeck, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved O. Gariazzo, G. Goddin, M. Mataija og G. von Rintelen, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. juni 2024,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 25 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT 2006, L 376, s. 36), sammenholdt med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF af 17. maj 2006 om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 84/253/EØF (EUT 2006, L 157, s. 87), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/56/EU af 16. april 2014 (EUT 2014, L 158, s. 196) (herefter »direktiv 2006/43«), og med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 537/2014 af 16. april 2014 om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2005/909/EF (EUT 2014, L 158, s. 77).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Haut Conseil du commissariat aux comptes (det øverste revisionsråd, Frankrig, herefter »H3C«) og MO, som er revisor, vedrørende hans samtidige udøvelse af revisionsvirksomhed og visse kommercielle aktiviteter.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2006/43

3 Artikel 2, nr. 10), i direktiv 2006/43 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

10) »kompetente myndigheder«: de myndigheder eller organer, der i henhold til lovgivningen har til opgave at regulere og/eller føre tilsyn med revisorer og revisionsfirmaer eller har specifikke aspekter heraf som opgave [...]«

4 Direktivets artikel 30 med overskriften »Undersøgelses- og sanktionssystemer« fastsætter følgende i stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive undersøgelses- og sanktionssystemer med henblik på at konstatere, korrigere og forhindre utilstrækkelig gennemførelse af den lovpligtige revision.«

5 Stk. 1 i det nævnte direktivs artikel 30a, der har overskriften »Sanktionsbeføjelser«, er affattet således:

»Medlemsstaterne giver de kompetente myndigheder beføjelse til at træffe og/eller anvende mindst følgende administrative foranstaltninger og sanktioner […]:

[…]«

6 Direktivets artikel 32, stk. 1 og 4, bestemmer:

»1. Medlemsstaterne tilrettelægger et effektivt system for offentligt tilsyn med revisorer og revisionsfirmaer på grundlag af principperne i stk. 2-7 og udpeger en kompetent myndighed, der har ansvaret for dette tilsyn.

[…]

4. Den kompetente myndighed har det endelige ansvar for tilsynet med:

a) godkendelse og registrering af revisorer og revisionsfirmaer

b) vedtagelse af standarder om faglig etik, intern kvalitetskontrol af revisionsfirmaer og revision, medmindre disse standarder er vedtaget eller godkendt af myndighederne i andre medlemsstater

c) efteruddannelse

d) kvalitetssikringssystemer

e) undersøgelses- og disciplinærsystemer.«

Direktiv 2006/123

7 Artikel 25, stk. 1, i direktiv 2006/123 er sålydende:

»Medlemsstaterne påser, at tjenesteydere ikke underkastes krav, der forpligter dem til udelukkende at udøve én form for virksomhed, eller som indskrænker deres muligheder for at udøve flere former for virksomhed samtidigt eller sammen med andre tjenesteydere.

Imidlertid kan følgende tjenesteydere omfattes af sådanne krav:

a) tjenesteydere inden for lovregulerede erhverv, i det omfang det er berettiget for at sikre overholdelse af fagetiske adfærdsregler, der varierer efter det enkelte erhvervs særlige karakteristika, og nødvendigt for at sikre deres uafhængighed og uvildighed

b) tjenesteydere, der udfører tjenesteydelser inden for certificering, godkendelse, teknisk kontrol, test og prøvninger, i det omfang det er berettiget for at sikre deres uafhængighed og uvildighed.«

Fransk ret

Handelsloven

8 Artikel L. 822-10 i code de commerce (handelslov) fastsatte i den affattelse, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »handelsloven«), følgende:

»Hvervet som revisor er uforeneligt med:

[...]

3° enhver erhvervsvirksomhed, uanset om denne udøves direkte eller gennem en mellemmand[...]«

9 Den nævnte lovs artikel L. 824-1 bestemte bl.a., at enhver overtrædelse af de lovlige betingelser for udøvelse af revisorhvervet udgjorde en disciplinær forseelse.

10 Den begrænsede sammensætning ved H3C blev oprettet ved den nævnte lovs artikel L. 821-2, II, i henhold til hvilken sammensætningen havde kompetence til at vedtage de sanktioner, som revisorer kunne pålægges som følge af de disciplinære forseelser, som de begik.

11 I deres egenskab af medlemmer af kollegiet ved H3C var medlemmerne af den begrænsede sammensætning ved H3C omfattet af bestemmelserne i loi n° 2017-55, du 20 janvier 2017, portant statut général des autorités administratives indépendantes et des autorités publiques indépendantes (lov nr. 2017-55 af 20.1.2017 om den almindelige vedtægt for uafhængige forvaltningsmyndigheder og uafhængige offentlige myndigheder) (JORF af 21.1.2017, tekst nr. 2). Det fulgte bl.a. heraf, at deres mandat ikke kunne tilbagekaldes, og at de var underlagt fagetiske regler, hvori der var anført en række tilfælde af uforenelighed, og hvorved de blev pålagt at udøve deres hverv med værdighed, hæderlighed og integritet, straks at bringe enhver interessekonflikt til ophør samt hverken at modtage eller anmode om instrukser fra nogen myndighed i forbindelse med udøvelsen af deres beføjelser.

12 Handelslovens artikel L. 824-13 fastsatte:

»Afgørelser fra [H3C] offentliggøres på dette råds websted. Hvis det er relevant, offentliggøres de også i de publikationer, aviser eller medier, som [H3C] udpeger, i et offentliggørelsesformat, der står i et rimeligt forhold til den begåede forseelse eller undladelse og den pålagte sanktion. Omkostningerne bæres af de sanktionerede personer.

[...]«

13 Den nævnte lovs artikel L. 824-14 bestemte:

»Den sanktionerede person eller formanden for [H3C] kan efter godkendelse fra kollegiet ved [H3C] anlægge et søgsmål med fuld prøvelsesret ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Frankrig).«

Lov om forvaltningsretspleje

14 Artikel L. 311-4 i code de justice administrative (lov om forvaltningsretspleje), som ændret ved artikel 33 i loi nº 2021-1382, du 25 octobre 2021 (lov nr. 2021-1382 af 25.10.2021) (JORF af 26.10.2021, tekst nr. 2), fastsatte:

»Conseil d'État [(øverste domstol i forvaltningsretlige sager)] træffer afgørelse i første og sidste instans i de søgsmål med fuld prøvelsesret, som tildeles den i medfør af:

[...]

4° handelslovens artikel L. 824-14

[...]«

Bekendtgørelse nr. 2023-1142

15 Ordonnance nº 2023-1142, du 6 décembre 2023, relative à la publication et à la certification d'informations en matière de durabilité et aux obligations environnementales, sociales et de gouvernement d'entreprise des sociétés commerciales (bekendtgørelse nr. 2023-114 af 6.12.2023 om offentliggørelse og certificering af oplysninger vedrørende bæredygtighed og erhvervsdrivende selskabers miljømæssige, sociale og styringsmæssige forpligtelser) (JORF af 7.12.2023, tekst nr. 19) indeholder bestemmelserne vedrørende erstatningen af H3C med Haute autorité de l'audit (den øverste revisionsmyndighed, Frankrig).

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 MO har siden 1967 været opført i registret over regnskabseksperter og på listen over revisorer.

17 MO ejer, direkte eller indirekte via Fiducial International SA, 99,9% af kapitalen i Fiducial SC, hvori han er direktør. Sidstnævnte selskab er moderselskab for den tværfaglige koncern Fiducial, der blev stiftet af MO i 1970, og som tilbyder en samlet tjenestepakke til virksomheder.

18 Inden for denne koncern udøver Fidexpertise SA – der er et nationalt regnskabsrådgivningsforvaltningsselskab, hvori MO direkte eller indirekte ejer 98,69% af kapitalen, og hvori han er bestyrelsesformand og administrerende direktør – regnskabsvirksomhed sammen med sine datterselskaber. Fidaudit SA – som er et nationalt revisionsforvaltningsselskab, hvori MO direkte eller indirekte ejer 98% af kapitalen, og hvori han ligeledes er bestyrelsesformand og administrerende direktør – udøver revisionsvirksomhed sammen med sine datterselskaber.

19 Desuden tilbyder den nævnte koncern – på områder såsom sikkerhed, salg af kontorartikler og -møbler, levering af IT-tjenester, ejendomsmæglervirksomhed og forvaltning af ejendomsinvesteringsselskaber samt bankvirksomhed – flere andre tjenesteydelser til virksomheder gennem Fiducial SC's datterselskaber. Koncernen driver endvidere en national radiostation og regionale medier.

20 Den 3. januar 2022 gjorde formanden for H3C hovedordføreren for H3C opmærksom på en række omstændigheder, der blev foreholdt MO, og som tydede på, at MO udøvede erhvervsvirksomhed, der var uforenelig med hvervet som revisor.

21 Efter en undersøgelse, der blev forestået af hovedordføreren for H3C, og som vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt MO opfyldte de til udøvelsen af revisorhvervet knyttede forpligtelser, besluttede den sammensætning ved H3C, der træffer afgørelse i individuelle sager, ved afgørelse af 13. oktober 2022 at indlede en sanktionsprocedure mod MO.

22 I henhold til det klagepunkt, som blev fremsat af den nævnte sammensætning, blev MO foreholdt, at han siden den 3. januar 2016 havde overtrådt handelslovens artikel L. 822-10, idet han direkte eller indirekte gennem Fiducial SC og Fiducial International havde udøvet erhvervsvirksomhed, der ikke kunne anses for »accessorisk i forhold til arbejdet som regnskabsekspert«, og som derfor var uforenelig med revisorhvervet.

23 Den 3. januar 2023 fremsendte hovedordføreren for H3C en genpart af meddelelsen af disse klagepunkter til formanden for den begrænsede sammensætning ved H3C sammen med en genpart af undersøgelsesrapporten og sagsakterne og tilstillede ham derefter sin endelige rapport den 19. januar 2023.

24 I et møde, der blev afholdt den 13. april 2023, og som MO blev indkaldt til, anmodede hovedordføreren for H3C om, at MO blev slettet fra listen over revisorer, at han blev pålagt en økonomisk sanktion, og at afgørelsen blev offentliggjort i en økonomisk eller finansiel publikation på hans regning.

25 Det er i forbindelse med denne disciplinærsag, at den begrænsede sammensætning ved H3C finder det nødvendigt at anmode Domstolen om en fortolkning af artikel 25 i direktiv 2006/123, sammenholdt med bestemmelserne i direktiv 2006/43 og forordning nr. 537/2014.

26 I sin anmodning om præjudiciel afgørelse har den begrænsede sammensætning ved H3C anført, at den har karakter af »en ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF.

27 I denne henseende har den nævnte sammensætning anført, at den blev oprettet ved handelslovens artikel L. 821-2, II, hvorefter sammensætningen havde kompetence til at vedtage de sanktioner, som bl.a. revisorer kunne pålægges som følge af de disciplinære forseelser og undladelser, som de begik.

28 I deres egenskab af medlemmer af kollegiet ved H3C har de medlemmer, der udgør den begrænsede sammensætning ved H3C, et mandat, som ikke kan tilbagekaldes. De er i øvrigt underlagt fagetiske regler, hvori der er anført en række tilfælde af uforenelighed, og hvorved de pålægges at udøve deres hverv med værdighed, hæderlighed og integritet, straks at bringe enhver interessekonflikt til ophør samt hverken at modtage eller anmode om instrukser fra nogen myndighed i forbindelse med udøvelsen af deres beføjelser.

29 Hvad angår sanktionsproceduren mod en revisor har det forelæggende organ præciseret, at det ikke kan undersøge en sag af egen drift, idet proceduren først kan indledes, efter at hovedordføreren for H3C har forelagt sagen. Sidstnævnte har til opgave at gennemføre en undersøgelse, hvorefter den pågældende efter at have hørt den berørte person skal fremsende en

rapport til H3C. Kollegiet ved H3C voterer, uden at medlemmerne af det forelæggende organ er til stede, og bestemmer i givet fald det eller de klagepunkter, som hovedordføreren for H3C meddeler den berørte person, og som derfor indbringes for den begrænsede sammensætning ved H3C.

30 Efter i et offentligt retsmøde at have hørt den berørte person, der i givet fald har mulighed for at fremsætte en inhabilitetsindsigelse mod et af medlemmerne af den nævnte begrænsede sammensætning, for hvilken sagen således er blevet indbragt, voterer sidstnævnte sammensætning, uden at personen og hovedordføreren for H3C er til stede, og træffer derefter en begrundet afgørelse.

31 I denne sammenhæng kan den begrænsede sammensætning ved H3C bl.a. pålægge sanktioner.

32 Afgørelserne fra den begrænsede sammensætning ved H3C kan efter godkendelse fra kollegiet ved H3C anfægtes af den sanktionerede person eller formanden for H3C inden for rammerne af en sag med fuld prøvelsesret anlagt ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager).

33 Under disse omstændigheder har den begrænsede sammensætning ved H3C (det øverste revisionsråd) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 25 i [direktiv 2006/123] – bl.a. henset til bestemmelserne i [direktiv 2006/43] og i [forordning nr. 537/2014] – fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for, at en national lovgivning forbyder revisorer og revisionsfirmaer at udøve enhver erhvervsaktivitet, uanset om denne udøves direkte eller af en mellemmand?

2) Gælder det samme i bekræftende fald, såfremt denne lovgivning fra dette forbuds anvendelsesområde udelukker dels erhvervsvirksomhed, som er accessorisk i forhold til arbejdet som regnskabsekspert og udøves i overensstemmelse med reglerne om revisorers fagetiske adfærd og uafhængighed og på de betingelser, der er fastsat i artikel 22[, stk. 3,] i [ordonnance nº 45-2138, du 19 septembre 1945, portant institution de l'ordre des experts-comptables et réglementant le titre et la profession d'expert-comptable (bekendtgørelse nr. 45-2138 af 19.9.1945 om oprettelse af foreningen af regnskabseksperter og forskrifter om regnskabseksperters titel og arbejde) (JORF af 21.9.1945, s. 5938),] dels accessorisk erhvervsvirksomhed, som udøves af et tværfagligt selskab på de betingelser, der er fastsat i artikel 31-5 i [loi nº 90-1258, du 31 décembre 1990, relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales (lov nr. 90-1258 af 31.12.1990 om udøvelse i selskabsform af liberale erhverv, som reguleres ved lov eller administrative forskrifter, eller hvis titel er beskyttet, og om holdingselskaber i liberale erhverv) (JORF af 5.1.1991, s. 216)]?«

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

34 Den franske regering har i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at den begrænsede sammensætning ved H3C ikke er »en ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF. Den har særligt gjort gældende, at den afgørelse, som sammensætningen skal træffe, ikke vil være en afgørelse af retslig karakter. Ifølge den nævnte regering har H3C desuden både regulerings-, sektortilsyns- og

sanktionsfunktioner, som dette råd kan udøve af egen drift, hvilket bekræfter den administrative karakter af dets funktioner. En sådan konklusion kan ikke drages i tvivl af H3C's interne organisationsform, som bl.a. er dikteret af de franske forfatningsmæssige krav.

35 Det følger af Domstolens faste praksis, at Domstolen ved bedømmelsen af, om det pågældende organ, der forelægger en sag, er »en ret« i henhold til artikel 267 TEUF – et spørgsmål, som alene skal afgøres på grundlag af EU-retten – tager en hel række forhold i betragtning, herunder bl.a., om organet er oprettet ved lov, har permanent karakter, virker som obligatorisk retsinstans, anvender en kontradiktorisk sagsbehandling og træffer afgørelse på grundlag af retsregler, samt om det er uafhængigt (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

36 Det fremgår ligeledes af Domstolens faste praksis, at de nationale retter kun kan forelægge spørgsmål for Domstolen, hvis der verserer en tvist for dem, og de skal træffe afgørelse i en sag, der skal afsluttes med en retsafgørelse (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

37 Afgørelsen af, om et organ har ret til at forelægge spørgsmål for Domstolen, træffes således på grundlag af såvel strukturelle som funktionelle kriterier. I denne forbindelse bemærkes, at et nationalt organ kan være »en ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, når det udøver judicielle funktioner, hvorimod dette ikke er tilfældet, når det udøver andre funktioner, bl.a. af administrativ karakter (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

38 Heraf følger, at det for at afgøre, om et nationalt organ, som ifølge lovgivningen er tillagt forskellige funktioner, må kvalificeres som »en ret« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 267 TEUF, er nødvendigt at undersøge den særlige karakter af de funktioner, det udøver, i den specielle lovgivningsmæssige sammenhæng, hvori det forelægger spørgsmål for Domstolen (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

39 Domstolen har ligeledes fastslået, at denne undersøgelse har en særlig betydning, når der er tale om administrative myndigheder, hvis uafhængighed er en direkte følge af de krav, der følger af EU-retten, som tillægger dem kompetence til sektorkontrol og markedsovervågning. Selv om disse myndigheder kan opfylde de kriterier, der er opregnet i nærværende doms præmis 35, er de aktiviteter, der består i sektorkontrol og markedsovervågning, hovedsageligt af administrativ karakter, for så vidt som de indebærer udøvelse af kompetencer, som er forskellige fra de kompetencer, som retsinstanser tillægges (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 45).

40 Således kan et nationalt organ, selv om der ikke er tvivl om, at det er oprettet ved lov, har permanent karakter, anvender en kontradiktorisk sagsbehandling, træffer afgørelse på grundlag af retsregler og er uafhængigt, kun forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål, hvis det inden for rammerne af den sag, der verserer for det, udøver funktioner af judiciel art (jf. i denne retning dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 46).

41 Endvidere udgør det pågældendes organs beføjelse til at indlede procedurer ex officio og beføjelsen til, ligeledes ex officio, at pålægge sanktioner på de områder, der henhører under dets kompetence, indicier for, at organet ikke udøver judicielle funktioner, men administrative funktioner (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 48).

42 Ved vurderingen af karakteren af et organs funktioner skal der ligeledes tages hensyn til organets rolle og plads i den nationale retsorden. Den aktivitet, som udøves af organer, der ikke har til opgave at kontrollere en afgørelses lovlighed, men at tage stilling for første gang til klagepunkter, og hvis afgørelser kan gøres til genstand for en domstolsprøvelse, skal således kvalificeres som »administrativ« (jf. i denne retning dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 50 og 51 samt den deri nævnte retspraksis).

43 Domstolen har også fastslået, at der ved begrebet »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF efter begrebets indhold kun kan forstås en myndighed, der er udenforstående i forhold til den myndighed, som har truffet den afgørelse, der er genstand for sagsanlægget (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).

44 Endelig har Domstolen fastslået, at en afgørelse fremstår som en afgørelse af administrativ karakter, når den ikke kan opnå en retsafgørelses egenskaber, bl.a. materiel retskraft (jf. i denne retning dom af 16.9.2020, Anesco m.fl., C-462/19, EU:C:2020:715, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

45 Henset til det ovenstående skal der i det foreliggende tilfælde foretages en undersøgelse af H3C's art og funktion i det system for offentligt tilsyn med revisorer, som er fastsat i direktiv 2006/43.

46 I denne henseende skal det bemærkes, at det nævnte direktivs artikel 32, stk. 1, pålægger medlemsstaterne at tilrettelægge et effektivt system for offentligt tilsyn med revisorer og revisionsfirmaer og at udpege en kompetent myndighed, der har ansvaret for dette tilsyn.

47 I henhold til det nævnte direktivs artikel 32, stk. 4, har sidstnævnte myndighed det endelige ansvar for tilsynet med godkendelse og registrering af revisorer og revisionsfirmaer, vedtagelse af standarder om faglig etik, intern kvalitetskontrol af revisionsfirmaer og revision, efteruddannelse, kvalitetssikringssystemer samt undersøgelses- og disciplinærsystemer.

48 Det offentlige tilsyn forestås af de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, hvilke i artikel 2, nr. 10), i direktiv 2006/43 er defineret som værende de myndigheder eller organer, der i henhold til lovgivningen har til opgave at regulere og/eller føre tilsyn med revisorer og revisionsfirmaer.

49 Det bemærkes endvidere, at i medfør af det nævnte direktivs artikel 30, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at der findes effektive undersøgelses- og sanktionssystemer med henblik på at konstatere, korrigere og forhindre utilstrækkelig gennemførelse af den lovpligtige revision, og at medlemsstaterne i henhold til direktivets artikel 30a, stk. 1, skal give de kompetente myndigheder beføjelse til at træffe og/eller anvende mindst de deri opregnede administrative foranstaltninger og sanktioner.

50 Henset til de tilsyns- og sanktionsbeføjelser, der påhviler den i henhold til EU-retten, udøver en kompetent myndighed, som en medlemsstat har udpeget i henhold til bl.a. artikel 32, stk. 1, i direktiv 2006/43, principielt funktioner af administrativ karakter.

51 Uanset den administrative karakter, som en sådan myndigheds funktioner principielt har, skal det ikke desto mindre fastlægges – således som det fremgår af den retspraksis, hvortil der er blevet henvist i nærværende doms præmis 38 – om denne myndighed i den specifikke sammenhæng med de funktioner, som den udøver inden for rammerne af hovedsagen, skal anses for at være »en ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF.

52 I denne henseende bemærkes indledningsvis, at H3C, således som generaladvokaten har anført i punkt 42 i forslaget til afgørelse, har mulighed for at træffe afgørelse af egen drift. Det fremgår i øvrigt af forelæggelsesafgørelsen, at disciplinærsagen i hovedsagen blev indledt, uden at der forinden var blevet indgivet en klage til H3C.

53 Dernæst bemærkes, at den sanktionsafgørelse, der træffes i forbindelse med en disciplinærsag som den i hovedsagen omhandlede, kan gøres til genstand for et søgsmål ved Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), således som det fremgår af handelslovens artikel L. 824-14.

54 I denne henseende skal det bemærkes, at når et sådant retsmiddel iværksættes, har H3C status som sagsøgt. En sådan deltagelse fra H3C i en retssag, hvor rådets egen afgørelse anfægtes, udgør et indicium for, at H3C, når det vedtager en sådan afgørelse, ikke har egenskab af udenforstående som omhandlet i nærværende doms præmis 43.

55 Endelig – og således som den franske regering har anført i sit skriftlige indlæg – træffer Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) i overensstemmelse med artikel L. 311-4 i lov om forvaltningsretspleje og med handelslovens artikel L. 824-14 afgørelse i første og sidste instans i søgsmål med fuld prøvelsesret anlagt til prøvelse af en sådan sanktionsafgørelse. Det fremgår af de for Domstolen fremlagte oplysninger, at denne omstændighed i fransk ret indebærer, at den nævnte sanktionsafgørelse ikke anses for at være retskraftig.

56 Således som MO har gjort gældende, er det ganske vist en særlig sammensætning ved H3C, nemlig dens begrænsede sammensætning, der har foretaget den foreliggende præjudicielle forelæggelse for Domstolen. I denne henseende har MO i det væsentlige gjort gældende, at der skal sondres mellem den sidstnævnte sammensætnings handlinger og H3C's handlinger for så vidt angår såvel beføjelsen til at indlede en sag som denne begrænsede sammensætnings status for Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) inden for rammerne af søgsmål indbragt for sidstnævnte.

57 Således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 43 i forslaget til afgørelse, skal H3C inden for rammerne af de procedurer, der har givet anledning til den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse, imidlertid i sin helhed anses for at være en tilsynsmyndighed, selv om dette råd handler gennem forskellige enheder i sin organisationsstruktur.

58 Det skal nemlig i denne henseende bemærkes, at direktiv 2006/43 kun henviser til »de kompetente myndigheder« uden at sondre mellem disse myndigheder og deres forskellige enheder. Den omstændighed, at en medlemsstat i forbindelse med fastlæggelsen af de nærmere bestemmelser for organiseringen af en sådan myndighed har besluttet at indføre en intern procedure, der omfatter successive indgreb fra flere enheder i denne myndighed, med henblik på at adskille forfølgelses- og undersøgelsesfunktionerne fra sanktionspålæggelsesfunktionen, kan derfor ikke føre til den konstatering, at den afgørelse, som den nævnte myndighed træffer efter denne interne procedure, ikke er af administrativ karakter.

59 Navnlig kan det ikke deraf udledes, at H3C's interne organisation gør det muligt at lægge til grund, at rådets begrænsede sammensætning har egenskab af »udenforstående« – som omhandlet i nærværende doms præmis 43 – i forhold til H3C selv.

60 I øvrigt, og således som den franske regering har anført i sit skriftlige indlæg, fremgår det af gældende national ret, at handelslovens artikel L. 824-13 udtrykkeligt henviser til den afgørelse, som den begrænsede sammensætning ved H3C træffer i disciplinærsager, som værende en »afgørelse fra [H3C]« og ikke en afgørelse fra den nævnte sammensætning.

61 Henset til ovenstående betragtninger skal det fastslås, at den begrænsede sammensætning ved H3C i den specielle lovgivningsmæssige sammenhæng, hvori den forelægger Domstolen spørgsmål, ikke udøver funktioner af retslig karakter, men administrative funktioner. Denne sammensætning kan derfor ikke anses for at være »en ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, hvorfor den af sammensætningen indgivne anmodning om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling.

Sagsomkostninger

62 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for det forelæggende organ, tilkommer det dette at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Den anmodning om præjudiciel afgørelse, der er blevet indgivet af den begrænsede sammensætning ved Haut Conseil du commissariat aux comptes (det øverste revisionsråd, Frankrig) ved afgørelse af 25. maj 2023, kan ikke antages til realitetsbehandling.

Underskrifter